

“विद्यार्थीले नबुझेका कुराहरु कथा वा कविता बनाएर बुझाउँछु”

यतिवेला पर्वको लामो विदाका कारण हेटौडा उपमहानगर क्षेत्रका अधिकांश विद्यार्थी घरमै छन् । शिक्षकहरु देश-विदेश भ्रमणमा छन् । केही विद्यार्थी पनि आफ्ना अभिभावकसँग भ्रमणमा छन् । पर्वको लामो विदाको समयमा विद्यार्थीको दैनिकीलाई कसरी व्यवस्थापन गर्ने भन्नेमा अभिभावकलाई चासो र चिन्ता छ । यसै सन्दर्भमा हेटौडा-११, नवलपुरस्थित त्रिभुवन मानविमा शिक्षक सुखास खनालसंग समृद्ध समाज दैनिकका लागि सुप्रभा शर्माले गर्नुभएको कुराकानीको सम्पादित अंश:

ख्रमाजः अहिले विद्यालय बढ्द छ । विद्यालय बढ्द बहँदा विद्यालयका विद्यार्थीहरु के गविहेका छन् ?

खनालः हेटौडा उपमहानगरपालिकाको शैक्षिक क्यालेपडर अनुसार अहिले अधिकांश विद्यालयहरु बन्द छन् । विद्यालय बन्द भएको समयमा विद्यार्थीलाई गृहकार्य दिएका छौं । सिर्जनात्मक रूपमा विद्यार्थीहरु उत्प्रेरित हुने किसिमले चाडवाड कसरी वित्यो भन्ने बारे प्रतिवेदन, लेखहरु लेख्न लगाउने, डायरी लेख्न लगाउने र दैनिकीलाई लेख्ने जस्ता गृहकार्य दिएका छौं । विज्ञान विषय शिक्षक भएको हुँदा मैले विद्यार्थीहरुलाई सस्कृतिसँग पनि विज्ञान जोडिएको छ । भन्नै जमरा कसरी राख्ने ? यसको महत्वको बेरेमा लेख्ने अभ्यास दिएको छु ।

ख्रमाजः यो समयमा शिक्षकहरु के गर्दै हुनुहुन्छ ?

खनालः हाम्रो विद्यालयको सन्दर्भमा सामूहिक भ्रमण जाने जस्ता कियाकलाप गर्नु भएको छैन । तर, समग्र शिक्षक साथीहरु भ्रमण जानु भएको, या कै घुमिरहनु भएको देखिन्छ ।

ख्रमाजः शिक्षकहरु भ्रमणमा हुनुहुन्छ भ्रम्नुभयो । भ्रमणलाई कलकी प्रभावकाली बनाउन लाभिन्छ ?

खनालः हामी परिवारिक रूपमा र विद्यालय भिन्बिन रूपमा विभिन्न ठाउँमा भ्रमण गइहेका हुन्छौं । धेरैजसो नेपालका पर्यटकीय स्थलहरु र संस्कृति बोकेका ठाउँहरुमा थुने जस्ता कार्य गर्दौं । यो विद्यालयको परियोजना कार्य भित्र पनि पर्दै । शिक्षकहरुले यस्तो शैक्षिक भ्रमणहरुमा भएका र गरिएका गतिविधिहरु बारे विद्यार्थीसँग बसेर अन्तरकिय गर्ने, प्रतिवेदन लेख्न दिने जस्ता कार्यहरु गरे भ्रमण प्रभावकारी बन्न्छ । नक्ति सामाजिक सञ्जालमा मात्र सीमित रहने ।

ख्रमाजः भ्रमणमा लैजौँदा विद्यार्थीहरु अग्रियतित्र भ्रुमा के गर्दूहुन्छ ?

खनालः स्वभावतः विद्यार्थीहरु विद्यालय भित्र अनुशासित नै हन्दैन् । व्यवहारमा पनि विद्यालय अनुसार फरकपन पनि आउने नै हन्न्छ । यस्तो वातावरण आयो भने तुरन्तै सम्झाउने र ध्यान

आमा

मनोहर पोखरेल

“तीमी किन दौड्युध परिहरेकी ? शोभालाई उठाऊ । घरको चालचलन, वरबन्दोबस्त त सुरुदेखि नै सिकाउनुपर्छ ।”

फुपुको कुराले निन्दा व्युक्तियो ।

दुलही भित्त्याउने, ढोका छेक्ने, मुख हेँने कार्यक्रम राति अबेलासम्म चलेको थियो । विहेको दौडादौड र थकानले विहानपछि निन्दा लागेको थियो । फुपु थदै थिइन्- “अब घरको कामधन्दा बुहारीलाई लगाउने हो । अहिलेदेखि मतायै भने पछि छिँडीको बास होला नि !” फुपुको कुरा मन परेन । तर परिवारको जेठी भएकीले फुपुको कुरा बुहारीमाले समेत काटनु हुँदैन थियो ।

आमाले सदा भैं चिया पकाएर तर

कारी केलाउन भयो । आमाले नै भातभान्सा गर्न थालेको मलाई पनि चित बुझेको थिएन् । उनी आएर भान्सा सम्हाले हुन्यो भन्ने लागिरहेको थियो ।

विहे पछि छोरी अर्कको घर सजाउन जान्न्छन् । छोरीको ठाउँमा बुहारी आर्त्तिन् । तर धेरै सासूबुहारीमा मनमुटाव बढ्दै कलह भएको देखेको थिएँ । “परिवारमा नयाँ सदस्यको सामन्जस्यता बस्ला कि नवस्ला ? घुलमिल हुन अप्योरो पो पनै हो कि ?” यस्ता प्रश्नन मनमा उच्चिरहेका थिए ।

वरपर समाजमा सासूबुहारी बीचको तिक्तापूर्ण सम्बन्धले मनमा त्रास छैदै थियो । उता फुपुको जहर घोले काम जारी थियो- “नपुलपत्याउ है बुहारीलाई, टाउकोमा टेकिनन नि ! छोरीलाई भैं बुहारीलाई काम सिकाए घर गरेर खालिन ।”

जीवनसाथी भित्त्याएकोमा भन्ना बढी आमाको जवाफले फुरुड्ड भैं । “छोरीका लागि जन्मकी र बुहारीका लागि कर्मकी आमा हुँ ।” फुपूलाई ट्वांक पनै गरी आमाले भन्नै थिइन्- “बुहारीलाई मताउने पनि होइन सताउने पनि होइन ।”

(राजविराज-६, सप्तरी, नेपाल/झोतः समकालीन साहित्य)

CHEESE Pizza

Rs.100
Per Slice

कलम

सुन्दर लुटेल

आज विहानै विजुलीको करेन्ट बहने तारमा बसेर काग करायो । हुलुक निलो मसी छाँदै कलमले आत्महत्या गर्यो ॥

देखेको सत्य लेख नपाउँदा नदेखेको र असत्य काग मात्र लेख्नु पर्दा, हुलुक निलो मसी छाँदै कलमले आत्महत्या गर्यो ॥

विद्यार्थीका चिट र प्रेम पत्र मात्र लेख्नु पर्दा, हुलुक निलो मसी छाँदै कलमले आत्महत्या गर्यो ॥

सिद्धार्थ शिशु सदन मावि हेटौडा-५ सानोपोखरा

म

पूर्णक लुटेल

बालक हुँदाको म प्रौढ अवस्थाको म विद्यालय जाँदाको म घरमा बस्दाको म धर्म भित्रको म समाजमा बस्दाको म साथीभाइको म विद्यार्थी छ र पो म म भित्रको म खुशी हुँदाको म दुखी हुँदाको म युवा अवस्थाको म म त म नै हो नि जो हरेको पहिचान हराएको म उच्च हुँदाको म निचु हुँदाको म कसैसँग सम्बन्ध राख्दाको या नराखारो, विश्वास दिलाउँदाको म, या घात गदाको म त म नै त हो नि है न र ? त्यसैले त पहिचान भएको म म भित्रको म कहिल्यै मैन् ।

कक्षा-९, जानदारी शिक्षा निकेतन मावि हेटौडा-५

बालबालिकालाई मैत्रीपूर्ण वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा

१. आइरहन्छ गइरहन्छ हेर्दा पनि देखिन्दै, कुदे पनि भेटिन्दै ।

१. हावा

२. नाकमा टेकी कानमा समाउने ।

२. चस्मा

३. लहरे किला एउटा बार, लेको जंगलबाट भेडा बाखा सार ।

३. काँझो

४. कुन रानीसँग सबै सुत्तन् ।

४. सिरानी

५. वरिपरी गोटी माफ्रमा छाँई, त्वरि कथा नजान्ने स्यालको ज्वाइ ।

५. जिङ्गो

कक्षा-९, जानदारी शिक्षा निकेतन मावि हेटौडा-५

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

गाउँखाने कथा वातावरणमा पद्न, लेख्न सिकाउन अग्रिभावक जिम्मेवार बनौ ।

